

Ausardia kontua

“Porrot egitea esperientziaren isla da AEBetan. Erortzen badira altxatu eta aurrera egiten dute, baina Euskal Herrian beldurra diogu porrotari. Altxatu eta atzera begiratzen dugu lehenengo, norbaitek ikusi ote gaituen jakiteko. Arriskatzeak beldurra ematen digu, eroriz gero esango dutenagatik”. Hala mintzatu zaigu Nagore Urreta 23 urteko gazte ekintzailea.

| IRATI SARASUA ARABAOLAZA |

GERMAN URRETAK bizitza osoa pasatu du arriskatzen. 87 urte ditu eta garai hartako beharrei erantzunez izan du beti ekintzaile jarrera, ez da inoiz zain egon, ikusi dituen aukera guztiakin egin du saiakera. Urte haiekin alderatuta, beharrak asko aldatu badira ere, helburua bera da gaur egungo gazte askorentzat: zain ez egotea eta ausardiaz jokatzeko. Aldaketa nabarmena dago bi garaien artean: gaur egun hurrek ikastetxeetan lantzen dute ekintzailtza. Belaunaldi ezberdinek nabarmendu digutenez, izaera kontua da, eta ausarta izaten eta helburuak betetzeko saiakerak egiten ikasi egiten da.

Hala, Andoaingo Aita Larramendi Ikastolan, adibidez, hainbat programaren bitartez lantzen dute ekintzailtza. “Betiere ikasleak motibatzea eta parte hartzea bilatzen dugu, ikasleei zer egin behar duten esan ordez testuingurua ematea. Testuinguru horren baren beraiek pausoak eman ditzaten, erabaki dezaten”, adierazi du Gorka Matute irakasleak.

June Minerrek 11 urte ditu, eta ikas-kideekin batera gelatik kanpo ekintzak eginez ere ikasten duela adierazi du: “Ibaiko ura aztertzerako joaten gara, zuhaitzak landatu eta ondoren nola handitzen diren ikustera, eta bigarren eskuko azokan ere parte hartzen dugu, behar ez ditugun gauzak saltzen ditugu han”. 6 urte zituenetik egiten ditu halakoak eta, horregatik, ohituta dago. Haur txikiei gauza txikiak egitea eskatzen diete. Marrazkiak egiten ari direnean edo abesten ari direnean, hots, sormena lantzen ari direnean, lantzen dute ekintzailtza. Gidatuta egiten dute,

baina modu irekian. “Goazen paisaia bat murriztera” esaten diete. “Zer egin behar duten ez diegu esaten. Eguzkia eta belarra egin behar dituztela ez diegu esaten, hartara bakoitzak bere irudia murrizten du eta aurrera ateratzen du”, zehaztu du Matutek.

Horrez gain, herrian haurren iritziak garrantzia izatea ere sustatzen du ikastolak. Bi haur, gainerakoen izenean, Udaleko ordezkariekin biltzen dira urtero, eta urtean zehar gertatutakoaren arabera konpromiso batzuk hartzen dituzte. Herria hobetzeko aldaketak ere proposatzen dituzte. Azken batean, Udala beraiekin elkarrekin balioa ematen die egindako proposamenei.

Ikastola berean ikasten du Alejandro Ugaldek ere. 16 urte ditu. Iaz Parisen egon zen gelakideekin, eta ez zen nolana hiko bidaia izan, aurretik Frantziako gertakariak landu zituen ikastolan, eta gero han bertatik bertara garatu zuten ikasitakoa. “Ezberdina da han ikustea edo liburuan irakurtzea. Ikusita gehiago ikasten dela pentsatzen

dit, oroitzapen mardulagoak dira”. Ikastolan lantzen dituzten proiektuek ekintzaile izaten laguntzen diotela nabarmendu du: “Mugiarazten laguntzen du, Kosmodisea lehiaketak esaterako hori lortzen du. Ez zara zain egoten, zuk bilatzen dituzu gauzak”. Ekintzailtza sustatzea helburu duen Kosmodisea lehiaketan, proiektu bat pentsatu eta aurrera eraman behar dute gazteek. “Iaz bideo bat egin genuen eta horretarako jendea elkarriketatu. Askotan halakoak egiteko gai ez garelako pentsatzen dugu, baina bagara, dena jarrera kontua da, eta baliabide kontua, jakina”.

Urrats bat programari esker, dagoeneko 376 enpresa sortu dituzte ikasleek. “Gazteek ekarpen bat egiten diote gizarteari, eta hori oso positiboa da”, nabarmendu du Ramon Martinez de Murgia Eusko Jaurlaritzako Lanbide Heziketako zuzendariak

Mondragon Unibertsitateko ikasketen baitan Ta zeba ez? enpresa sortu zuten bederatzik ikasleek, elkarlanean. Kooperatibak izaera ofiziala lortu berri du, lau urteko lanaren ostean.

Elkarri laguntzeari berebiziko garrantzia ematen diote ikastetxean. “Txikitatik bultzatzen dugu elkarri lagundu behar diotela, iniziatiba izan behar dutela eta pentsatzen dituzten proiektu horiek aurrera eramateko gai direla, ez dagoela trabarik. Haien esku dagoela”. Halako programek ideiak sortzen dituztela nabarmendu du Matutek: “Motibazioa handitzen da halako egitasmoekin eta parte-hartzea ere hobea izaten da. Klaseko jarduera arruntetan gehiago kostatzen zaie, aspergarriagoa egi-

ten zaie. Halako proiektuetan, aldiz, irudimena eta esku-hartzea bultzatzen da”. Gainera, ikasleek halako ekintzak baliatzen dituzte natura zaintzearen aldeko kontzientzia sustatzeko. Ekosistemari lotutako gaiak lantzen dituzte; hondakinen kudeaketa, besteak beste.

Etxean transmititu daitekeen zerbait da ekintzailtza eta horregatik, gurasoen inplikazioa bilatzen du ikas-komunitateak. Aitak eta amak egiten badute, errazagoa izango da seme-alabek ere egitea.

TALLERES MITXELENA

S.COOP.

Torno bertikala: Ø 4.200 x 2.000

Fresadora: 10.000 x 3.500

Barrenatze mekanizatua

Talleres Mitxelena, S.Coop.
 Eziago Poligonoa • Zikuñaga Auzoa • 20120 HERNANI (Gipuzkoa)
 T 943 55 25 12 - 16 • F 943 55 28 16 • info@talleresmitxelena.com

www.talleresmitxelena.com

EKINTZAILETZA

IRATI SARASUA

Ezkerreko irudian, hiru belaunaldi ekintzaile: German, Esteban eta Nagore Urreta. Elkarrengandik jaso dute erronkei heltzeko ilusioa. Eskuineko argazkietan, Andoaingo Aita Larramendi ikastolan DBHko eta Lehenengo Hezkuntzako ikasleak, ekintzailtza lantzen.

Batxilergoa egin ostean ere, ekintzaile

Lanbide Heziketan eta unibertsitatean nahi adina aukera daude ekintzailtza lantzeko. Lanbide Heziketan, duela hamar urte hasi ziren, batez ere, ekintzailtza sustatzen, bi helburu garbirekin: ikasleek ekintzaile jarrera barneratzea eta enpresak sortzea. Lehenengo helburua betetzeko, Ikasenpresa programa jarri zuten martxan: eskola orduetan enpresa txiki bat eratzean datza. Ikasleek, euren artean harremanetan jarri, eginkizunak banatu, sortutako produktua komertzializatu eta merkaturatu behar izaten dute. “Enpresa bat martxan jartzeko zer egin behar den lantzen dute eta ekintzailetasun gaitasunak garatzen dituzte”, adierazi du Ramon Martinez de Murgia Eusko Jaurlaritzako Lanbide Heziketako zuzendariak. Azken urteotan 6.000 ikaslek parte hartu dute programa horretan. “Ekintzaile izateko ohiturak ez ditugu oso barneratuak eta horretarako egiten dugu”, gaineratu du.

Hortik aurrera nahi dutenei benetako enpresa bat sortzeko aukera ematen diete Urrats bat egitasmoaren bitartez. Egitasmo horri esker, hainbat enpresa sortu dituzte, txikiak normalean. Hastapenetan, irakasleen laguntza izaten dute eta lehenengo urtean ikastetxeak leku bat uzten die egoitza bat izan

“Kosmodisea lehiaketan, proiektu bat pentsatu eta aurrera atera behar dugu. Askotan uste dugu ez garela gai halakoak egiteko, baina bagara, dena jarrera kontua da, eta baliabide kontua, jakina”

Alejandro Ugalde, 16 urte

dezaten. “Oso emaitza onak ematen ari da programa eta ikasleak gustura daude. Orain arte 376 enpresa sortu dituzte, eta horien %76a matendu egin da”, azaldu du Martinez de Murgia. Enpresen %70a zerbitzu arloko enpresak dira eta gainerako ia %30a industria eremukoak.

2013an 59 enpresa abiatu dituzte. “Egoera ekonomikoa kaskarra da, eta sortutako enpresa kopurua oso ona. Gure asmoa honekin jarraitzea da, eta ahal bada gehiago sortzea. Martxan dagoen proiektu batekin ateratzen dira gazteak eskolatik, eta ez dute inoren menpe egon behar. Egoera ekonomikoa dagoen bezala, irtenbide ona da. Gazteek gizartearekiko hartzen duten konpromisoa ere nabarmendu nahiko nuke, gizarteari ekarpen bat egiten diote eta hori oso positiboa da, beraiantzat eta guztiontzat”.

Unibertsitateak ere ematen du ekintzailtza lantzeko aukera. Markel Gilbertek 23 urte ditu eta ikaskideekin sortu duen kooperatibak izatera ofiziala lortu berri du. Ta zeba ez? enpresa bederlatzi ikasleren artean sortutako ekimena da. Gilberten ikasketak ere ekintzailtza erabat bideratuta egon dira, argi zuen ohiko ikasketetatik aparteko zerbaite nahiago zuela, eta hala, artikulua batean irakurri zuenean Finlandiako metodologian oinarrituriko ikasketak

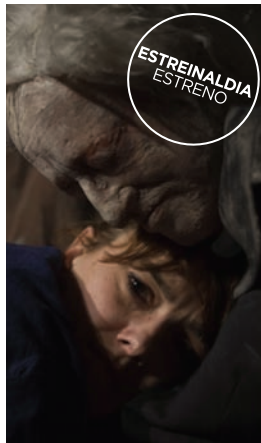
jarriko zituztela martxan Mondragon Unibertsitatean, ez zuen bitan pentsatu. “Kontatzen zuten ohiko ikasketetan lantzen ez ziren gauzak landuko zirela, oso praktikoa zela”, eta izena eman zuen.

“Lehenengo egunetik enpresa bat sortzen duzu talde batekin eta zuk kudeatzen duzu. Enpresak zehaztutako helburuak betetzen badituzu ikasketak gainditzen dituzu. Ikasketa erabat praktikoa da, kaosa”. Sartzeko, ez da eskatzen batez besteko notarik, casting bat egiten dute eta “bestelako jarrera duen jendea bilatzen dute, test baten arabera egiten dituzte taldeak, eta talde horren bidez enpresa sortzen dugu. Egia da hasieran harritu egiten zaituela, ez gaude ohituta”, aitortu du Gilbertek.

Uztailean amaitu zituen ikasketak. “Gure asmoa gure enpresarekin jarraitzea izan da beti”. Unibertsitatean eratu zuten enpresa hori, eta lau urte hauen ostean, kooperatiba izaera ofiziala lortzea pauso naturala izan da. “Gauza oso ezberdinak egin ditugu, baina gurea den zerbait sortu nahi genuen”. Estrategikoki lan handia egin dutela azpimarratu du: zer egin nahi zuten zehaztu dute, azken batean. Bederatzien asmoa hezkuntzan lan egitea da, Finlandiako meto-

dologia ezagutaraztea, eta horrez gain, enpresek lan egiten ari dira, enpresen berrikuntza prozesuetan. “Azkenean merkatuak esaten dizu guztia, berak bideratzen zaitu. Beraz, aurrerago ikusiko dugu orain zehaztutakoa betetzen dugun ala ez”.

donostiakultura.com

HAMLET
ARTEDRAMA,
LE PETIT THÉÂTRE
DE PAIN, DEJABU
Gazteszena (Egia)
Azaroa **07-10** Noviembre
20:00
● euskara

CENDRILLON
MALANDAIN
BALLET BIARRITZ
Victoria Eugenia
Azaroa **19-20** Noviembre
20:00

RUPER ORDORIKA
Victoria Eugenia
Azaroa **24** Noviembre
20:00
● euskara

SARRERAK
Leihatilak
www.kutxasarrerak.net
BAZKIDEAK % -10

EKINTZAILETZA

DANI BLANCO

Eskola-orduetan enpresa txiki bat eratzea xede duen Ikasenpresa egitasmoan 6.000 gaztek hartu du parte azken urteotan. Argazkian, Usurbilgo Lanbide Heziketako ikaslea.

Honekin guztiarekin zer ikasi duen? “Iniziatiba izateko eta arriskatzeko gogoia”. Beste ikasketa batzuetan lantzen dituzten gai asko jorratzeke ditu oraindik, “baina erabakitze adorea badut eta helburuak markatu eta ikasten jarraitu dezaket. Edukiak baino gehiago, jarrera bat eman didate ikasketek, eta hori baliagarriagoa da”, ziurtatu du Gilbertek.

Hiru belaunaldi, ikuspegi bera

Nagore Urretak ere 23 urte beteko ditu laster, ekintzailtzari lotutako masterra amaitu berria du, baina ez da unibertsitatean ikasitakotik soilik datorkion grina: “Madrilen aritu naiz ikasten, eta ekintzailea zer den azaltzen zuten bakoitzean aita eta aitona etortzen zitzaizkidan burura. Ordura arte jabetu gabea nintzen, horrekin hazi naizelako, baina pentsatzen jarriz gero izugarria da egin dutena, ez diote

“Lehen Hezkuntzan, ikasleak motibatzea eta parte hartzea bilatzen dugu, zer egin behar duten esan ordez testuingurua ematea, testuinguru horren barruan pausoak eman ditzaten, erabaki dezaten”

Gorka Matute, irakaslea

ezeri beldurrik izan eta hori iruditzen zait garrantzitsuena”. Hemendik aurrera zer egin pentsatzen ari da Urreta. Baserri batean bizi da eta hori baliatu nahi du etorkizunerako, ez du proiektu definiturik oraingoan, baina ideia badu: ezinduentzako gunea sortzea, eta animaliekin ere izango luke lotura ekimenak.

Nagoreren aita Esteban da. Bizitza osoa darama batetik bestera, eta berak ere jokamolde hori etxean ikasi duela dio. “7 urterekin oporrak genituen lagunak jolasten egoten ziren eta ni aitarekin lanean aritzen nintzen, txikitatik izan dut ikasteko eta erronkei heltzeko ilusioa”. Orain, alabak masterraren amaierako proiektuan landutako ideia martxan jartzea gustatuko litzaioke. Barkuak norberak konpontzeko gunea sortu nahi dute aita-alabak, autoen sektorean egiten den bezala. Aukerak badaudela uste dute, eta senideen arteko bazkari eta afarietan proiektuaz hitz egitean bideragarria dela argiago ikusi dute. Horrez gain, dagoeneko produktu bat patentatu du Estebanek, beste hainbat hobetu ditu, eta gehiago ere baditu buruan.

Azken finean, Nagoreren eta Estebanen izaeran Germanek eragin handia izan du. Ezintasun batekin jaio zen, oinak barrurantz zituen. Ebakuntzari esker berriro oinez ibiltzea lortu zuen eta horrek edozer gauzari aurre egiteko indarra eman zion, baita ausardia ere. Orkestra bat sortu du, botoi fabrika bat izan du, produktuak asmatu ditu, behar zituen makinak egin ditu, eginda zeudenak ikusi eta hobetu ditu, jendeari galdetu eta probak eginda, besteen proiektuak bere helburuetara egokitzeko gaitasuna izan du... Ez da inoiz geldirik egon. Garai bateko gosearekin lotzen du geldirik ez egote hori, baita pasioarekin ere, desio duzun proiektua gauzatzeko gogoarekin. “Gaztetxo nintzela, 13 urte ingururekin, trenbidera joaten ginen dinamitarekin errailak apurtzera, gero piezak hartu, saldu eta etxera dirua eramateko”.

Baserria erostean ere, aukera bat ikusi zuten, eta landetxea egitea erabaki zuten. “Esperientzia izugarria izan zen”, nabarmendu dute guztiek. Txikitatik etxeko haurrek ere lagundu dute etxean, eta ohitura horri helduta aita eta aitona bidea jarraitu nahiko luke Nagorek. Gazteenari miresmezez begiratzen diote helduenek, etorkizunari eta bidean akatsak egiteari beldurrik ez diolako, etorkizunari ausardiaz begiratzen diolako. ■

